

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adreeptulu la Redactiune **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde suntu a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditur' a cate vorfi nefracate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru *anuncie* si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o oala intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

Pretiu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetatu de anu	4 " " "
" patriu	2 " " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patriu	4 " " "

Numerulu acestuia alaturamu oala de prenumeratiune la „ALBINA.“

Viena, 15/27 iunie 1868.

Poporulu a-i dá o buna religione, insamna a-i dá vietia in celu mai sublimu intielesu alu euventulu. Massima acasta s'a recunoscutu de omenime si s'a practicatu inca din timpurile primitive ale anticitei. De aceea in vechime, pre unde vedemu cate unu regeneratoru alu cutarui poporu, lu vedemu de comunu si ca profetu alu natiunei sale, ca intemeiatorulu seu introducatorulu cutarei religiani, ca omu santu, in Vavilonu casl la fiii lui Israilu, la greci casl la daci etc. Ca se remanemu cu vorb'a la noi si la vecinii nostri, vom aduce d. e. Mahomedu intemeia poterea otomana si densulu este profetu la natiunea sa; unguriloru numai protoregele Stefanu li potu asecura existinta europeana, precum demustra acasta eruditii ungueresci, si densulu este santu in beserica unguuriloru; Rom'a detoresce existinta sa lui Romulu, si densulu se fece Quirinu, religionea si-o detori Rom'a lui Num'a, si de aceea nu mai este unu obieptu de controversia ca Num'a a bine meritatu de rol'a politica a romaniloru mai multu de ce meritase Romulu.

Strabunii nostri romanii vechi cunosceau pre bine poterea religionei, si de aceea n'a fostu inca unu poporu care s'o fie splostatu cu atata istetime, inse densii o aplicau spre scopurile statului si nu eschisivu spre scopulu fiintiei spirituale a omului, si prin urmare Pontificele religionei in Rom'a avea demnitate civila. Densii perfectiunara multe institutiuni, dar a perfectiunara religionea a fostu rezervatu numai — lui Cristosu.

„Imperat'a mea nu este din lumea acasta,“ dicea Mantuitorulu nostru, si conformu acestei sentintie a facutu religionea crestina se fie o institutiune cu totul separata de statu, precum n'a preceputu si n'a facutu nainte de elu neci unu poporu si neci unu filosofu.

Beserica libera si nedependinte de la statu, se semená spiretulu liberu si nedependinte de patimele corpului. Numai cine si-pote imagina avantajele mari ale acestei libertati, va poté precepe rapediunea estinderii religionei crestine in secele prime si productivitatea cea mare de santi a beserice.

Inse nu durá lungu acasta epoca glorioasa a religionei nostre, caci cu increstinirea Imperatului Constantinu capii beserice crestine ajungendu prin curtile imperatesei, devinu incarcati de onoruri civile prin ce si-perdu umilinta evangelica, devinu incarcati de averi materiale prin ce si-perdu nedependinta si libertatea spiretuala de mai nainte. Acasta o demustrá anu Juliu Favre pre chiaru in corpulu legelativu alu Franciei, aretandu din istoria besericesca ce mare multime de Papi erau santi mai nainte de ce Pap'a se facuse rege in Rom'a.

De aci incepú o epoca trista pentru beserica si credinciosi. In apusu episcopii se facura domni de pamentu, era credinciosii ajunsera iobagi ai lor. Bietulu omu maltratatu si lovit in drepturile sale police si civili, nu mai potea gasi mangaere neci in beserica, caci liturgisia domnulu lui de pamentu, ceea ce-lu facea se-si aduca a minte de suferintiele de a casa. Se nascu de aci omare nemoralitate la poporale din apusu, carea duréza

pana astadi, desi cam de 50 de ani se facu unele amelioratiuni. Numai noi romanii potemu dice ca am avutu mangagere in beserica nostra, caci ea era persecutata casi noi si suferintiele ne-au unitu, ne-au contopitu prin ajutorulu caracterului natiunali alu besericei nostre.

In evulu mediu se dicea ca filosofia este „ancila (servitorea) teologiei.“ Mai apoi filosofia si-prochiamá nedependinta sa si ca majoréna cautá in juru de sine la noroiulu decadintiei genului omenescu, si cercandu medilóce d'a scapa din acestu noroiu, scrutandu istoria gasi ca religiunile regeneréza poporale, dar ca astadi acasta religione are multe institutiuni nefavorabile, si d'atunci dens'a in vietia de statu si-dá tota trud'a a restitui religionei vechi'a ei libertate si nedependinta de la statu, totdeodata nedependinta statului de la religione, fie-care se se misce pe terenulu seu propriu, si acasta intru interesulu amendor'a.

Acasta tendinta a timpului a strabatutu si in Austri'a candu senatulu imperiale facu legile confessiunale cunoscute de já cetitoriloru nostri. Inse beserica rom. cat., mandra de prerogativele ce le avu, nu vre se renuncie la ele, si S. S. Pap'a in consistoriulu de la 22 l. c. dise — dupa insirarea acelor legi —: „In virtutea autoritateri nostre apostolice, respingemu si osendimu acele legi.“ S'a inceputu dara lupt'a confessiunala intre Rom'a si Austri'a, liberalii replica santulu scaunu cu evangelf'a in care nu este spiretu de prerogative. Cine va invinge? Suntemu indetorati a crede ca guvernulu cu liberalii, era in istoria vedemu ca Austri'a a avutu multe reactiuni.

Dualismulu éra si in crisa.

A dese ori ni-am datu truda d'a gasi in istoria o sistema politica carea se fie fostu atatu de necorespondentia timpulu in care a traitu si atatu de nenaturala statului la care s'a aplicatu, precum este dualismulu astadi in monarchia ungueresca-austriaca. Cercarea nostra fu indaru; era daca contrarii nostri politici vor poté densii se gasésca ceva, ii rogámu se ni o spuna si nóa.

Necorespondentioru diseramú ca este dualismulu in timpulu de astadi, caci traimu in seculu natiunalitytoru candu si cele mai mici, mai ignorate si mai apesate natiuni provóca la dreptulu loru eternu si naturalu pretindendu ca si a loru natiunality se fie considerata de factoru la reorganizarea constitutiunala a statelor precum se considera natiunile mari cari defelu nu potu avé dreptulu neci din grat'a lui Ddiu neci de la natura d'a inghití pre cele mai mici. Dualismulu inse in locu d'a tiené socóta despre natiunalitytate Austriei, in locu d'a le face totu atati factori ai dreptulu publicu, densulu le ignoréza pre tóte afara de dóue.

Austri'a are cam diece natiuni, adeca existinta ei numera diece membre; inse dens'a prin dualismu si-a facutu unu vestmentu constitutiunali care acopere numai dóue membre, era cele lalte optu au remasu sgriburindu espuse tempestatoru. Ore acum existinta Austriei nu va suferi veri unu morbu candu optu membre de ale ei nu sunt grigite?

Nu poté dara vestmentulu dualisticu Austriei se-i fie corespondentioru si naturalu. De aci dara se precepe de ce dualismulu avu si pana acum'a atate crise, de ce acestea se totu continua fora ca se se pota prevedé incetarea.

Cris'a de acum'a a venitu din partea cehiloru, si nascerea ei o cunoscu cetitori din nri. tr. in cari ne-am ocupatu de caletoria Mai. Sale la Prag'a si de conferintiele intre omenii guvernulu de o parte si corifeii cehiloru de alta. Astadi revenimu a supra acestei crise caci dens'a este de interesu si importantia mai mare de catu se pota trece asié de rapede precum trecu visit'a Imperatului.

Stadiulu cestiunei este astadi ca insisi guvernamentalii recunosc cumca incercarea n'a avutu neci unu resultatu. Afara de acasta, publicistii nemti cati si-au pastratu nedependinta si nepreocupatiunea, nu ascundu defelu ponderositatele elementulu cehicu si grigea ce trebue se aiba monarchi'a de catra nemuliamirea densulu, asié d. e. „Reform“, celu mai nepartialu si luminatu organu nemtiescu, se pronuncia: „Regatulu Bohemie celu bine impoporatu si cu o cultura nalta, este pentru existinta monarchiei habzburgice de o importantia mai mare de catu regatulu Ungariei. Regatulu Boehemie a venitu la casa Absburgiloru de odata cu Ungaria, in acele-si timpu, prin acela-si actu, cu acele-si libertati si drepturi. Cele ce s'au intemplatu de atunci in ambele regate se le trecemu cu vederea desi vorbescu in folosulu cehiloru. Veni anulu 1861 candu monarcu octroa imperiulu o constitutiune. Cum se portara magiarii si cum se portara cehii? „Mai departe face istoria aniloru din urma pentru a naltia loialitatea cehiloru de a supra de unguri.“

„Presse“ carea astadi nu e mai putienu dualista de cumera centralista mai nainte si carea in marele seu amoru dualisticu n'a veditu inca veri o sminta la guvernulu, neci dens'a nu poté incunjurá a nu rostí, intre altele, si acestea: „Se nu perdemu din vedere ca partia cu care trebue se pactamu astadi este aceea care (pentru a-si documenta si mai tare opusetiunea sa) s'a dusu la Mosc'a. Prin acasta caus'a cehiloru s'a adusu in legatura cu caus'a comuna a slaviloru, si pretinde atentiunea ministrulu de esterne cu atata mai vertosu ca caus'a slaviloru de mediadi s'a pusu in miscare prin cele ce se petrecu in Serbi'a... Pana ce Austri'a nu poté dice: m'am consolidatu in lantru, pana atunci nu poté accepta ca vocei ei in cele esterne se aiba veri unu pondu, ca aliantia ei se aiba cercare.“

Totu asié intr'acestu intielesu vorbescu si cele lalte foi mai menunte, diferindu numai in spressiuni. Organele cehiloru nu sunt ingomfate seu superbe de complimentele ce li se facu; ci din contra credu ca diurnalele nemtiesci numai de aceea au luat versulu Sireneloru, pentru ca se mascheze represaliele ce au se se pornésca a supra Boehemie. Cumca cehii se ascépta la represalie, dovedesce cercustantia ca pre candu o parte de densii sunt gat'a a continua in Viena negociatiunile incepute, alt'a cerca se demustre ca represaliele in afaceri politice nu conduc la scopu, ci sunt unu medilocu dubiu, d. e. in Ungaria absolutismulu n'a potutu sterge de la unguri dorintia reinfintiarii institutiuniloru de la 1848.

Acasta din urma asertiune o afirmamu si noi, pentru ca vedemu insine cum unu rescriptu regescu n'a potutu sterge din consciinta juridica a romanulu legile de la Sibiu din 1863/4.

De la diet'a Ungariei.

Siedint'a din 25 iunie a casei reprezentantiloru.

Presiedinte S. Gajzágó; notariu Em. Csengeri. Dintre ministri sunt de fatia: Eötvös, Horváth, Gorove, Lónyay, si Wenckheim.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei trecute aréta presiedintele ca din partea presiedintiei oficiulu de presa s'au trimisu casei in copia autenticata tate. actele procesulu lui Bözörményi.

Acasta provocá in casa o desbatere infocata si lunga in catu ocupá mai totu timpul siedintiei.

A. Simonyi interpelá indata pe ministrulu de justitia: daca lui i-e cunoscutu cumca L. Bözörményi a fostu provocatu in 24 l. c. din partea oficiulu de presa se-si inépa pedéps'a pentru procesulu de presa? daca este asta asié, cere (votbitoriulu) ca ministrulu se dee desluciri cum se unesce acasta procedura cu imunitatea deputatulu s. a.

Presiedintele casei si-da parerea sa cumca acestu obieptu nu poté se se desbata in casa, deci se se ie numai la cunoscentia.

Madarász nu contradice presiedintulu, dara cas'a poté pretinde — dice M. — ca se se céra invoirea ei pentru esecutarea pedepsei, fiindu ca sentinta s'a adusu a supra lui L. Bözörményi, in contumatiune. Deci potesce ca cas'a se desapróbe procedur'a acasta si pentru desbateru acestui obieptu se se defiga unu timpu anumitu.

Ministrulu Horváth dice ca dreptulu de imunitate nu se poté invocá acum, fiindu ca la timpul seu cas'a a decisu a se predá numitulu redactoru judecatii s. a.

Desbateru se intinde si mai departe, Bonis si Horváth tienu cuventari lungi; cestu din urma dechiara ca cestiunea este laterala si e pecatu a se perde timpul cu ea. (Vuetu mare; Madarász se scóla si striga: nu e cestiune laterala! Simonyi: e cestiunea libertati; se striga: la ordine! presiedintele suna cu clopotielulu.) Dupa ce s'a restituitu ordinea era incepu mai multi a cuventá totu in acasta cauza; dintre romani vorbi Borlea pentru Madarász.

La urma presiedintele provóca se se scóle in picioru toti cati voiescu ca numitele acte se ie numai decatu spre cunoscentia. Dupa scolare se aréta ca majoritatea este pentru acasta propunere.

Finindu-se acasta desbateru Nicolici aterne niste petitiuni din Torontalu pentru a se iertá nisce contributiuni de pe mai multi ani. — La ordinea dilei era a se votá despre primirea proieptulu de lege pentru contributiunea de tutunu. S'a votatu si primitu.

Mai departe se punu la desbateru mai multe proiepte de lege precum: pentru indemnitate de la 1 iul. pana la 30 septem. pentru venitele de la lotaria, contributiunea de bere, fabricarea sacarulu si pentru control'a finetii argintariloru.

Tóte s'au primitu ca obieptu alu desbaterii generale si speciale, si mane se va votá primirea loru.

Siedint'a se incheia la 1/2, 3 ore d. m.

Siedint'a din 26 l. c. a casei reprezentantiloru.

(+) Dupa autenticarea protocolulu siedintiei premerse, presiedintele S. Gajzágó aréta petitiunile incurse cari se transpunu comisiuniloru respective. Deputatulu I. Wárady interpeléza pe ministrulu de justitia ca are ministeriulu de cugetu a aterne casei unu proieptu de lege in causele urbariali, care se puna capetu tuturor scaderiloru ce provinu din complicatele relatii urbariali.

Ministrulu Horváth provocandu la mai multe respunsuri date totu la asemene inter-

pelatiuni, promite că va aterne casei catu mai curundu unu proieptu de lege in caus'a acést'a.

Csanády dechiara cu parere de reu, că chiar astadi e anulu de candu a interpelatu ministeriulu in privint'a art. XXI. a legiloru din 1848, care se referese la stindardulu nationale (magiaru) si la insemnele tierii si fiindu că neci pan' acum n'a primitu respunsu in caus'a acést'a, e constrinsu a crede că ministeriulu séu i lipsesce voi'a de a pune in viétia acelu art. XXI. de lege, séu dóra că-i cade afara din sfer'a deactivitate (contradicere). Dreptaceea, fiindu că ministeriulu nu si-implinesce detorint'a (contradicere, vuetu), aterne casei unu proieptu de resolutiune, in care se indruma ministeriulu la implinirea art. XXI a legiloru din 48. Se decide a se tipari si a se impartii intre membrii casei.

Ministrulu Horváth dice că proieptulu acést'a de resolutiune se referesce la o lege dejá existante, proieptulu de resolutiune alui Csanády nu se pôte lua in consideratiune.

Bobory afirma că si elu se afla in atari impregiurari ca consotiulu seu Csanády, ministeriulu nu i-a respunsu de felu la interpelatiunile facute. Dice că i-a respunsu Deák in locul ministeriului despre care nu scie de este advocatul angagiatu séu neangagiatu a ministeriului (Miscare mare in drépt'a).

La ordinea dilei e votarea definitiva a supra proieptului de lege care impoteresce ministeriulu la scóterea dariloru pe jul.—sept. dupa legile sustatátore in privint'a acést'a. Se primesce.

Totu cu acést'a ocaziune se primira proieptele de lege referitóre la darile dupa venitul de loteria, de here si sacaru.

Se pune la desbaterea generala proieptulu de lege pentru darile de consumu de vinu si carne.

Lónyay promite că proieptulu de lege, ce-lu va aterne catu de curundu naintea casei in caus'a acestoru dari, va contiené multe avantaje si beneficiu pentru proprietarii de vii. Asié d. e. fiecare possessore de vii va poté folosí 5—15 acóve de vinu fora de accise s. a. Se primesce de bas'a desbaterei speciali.

Se facura mai multe emendaminte, dintre cari a lui Vadnay se primí cu maiortate insemnata. Intru intielesulu acestui emendamentu vinulu de sub comina nu cade sub accise. Urméza desbaterea generala a proieptului de lege in caus'a timbrului, acciseloru si a premiilor.

C. Tóth aterne unu proieptu de resolutiune in caus'a stergerei timbrului de diurnale si recomanda regimului se se ingrigésca de alte isvóra de venitu, prin cari s'ar supliní venitul incursu din darile de timbru ale diurnaleloru. De aici se incinse o disputa mai lunga, la care participara Lónyay, Halász, Ivánka Tisza si Jámbor.

La votarea nominala se respinge emendamentulu lui Tóth cu 124 de voturi contra 103 2 n'au votatu, 173 au absentatu.

Pesta in 13/25 iuniu n.

(u) Am se iéu notitia de unele intemplari si sciri memorabili si se-mi facu pucine observatiuni a sup'ra loru.

In siedint'a de astadi a casei representative unguresci veduramu cu via placere, cum dlu Ioane Misiciu, deputatulu de curundu a lésu alu cetatei Temisióra, infatisandu-sc, luá locu a laturea cu cei mai buni romani ai nostri intr'o banca cu Mocionescii si Babesiu, in apropiare de Hodosiu, Borlea, Deseanu, Romanu etc. Vedi, ast'a ni place, de Misiciu! totu asié se urmi a reman' langa cei mai buni romani — purure, la desbaterea, aপরarea si votarea tuturoru cestioniloru ce ne atingu, in dieta si afara de dieta, si — fii convinsu că te vom binecuvénta si mari dimpreuna cu pe bravi alegatorii! De cate ori am auditu din gur'a celor'a ce cunosc pre dlu Misiciu din cele mai fragede teneretie — dicendu-i că densulu, indiestratu cu eminentile talinte si sciintie, cum e, totusi numai ca romanu marepóte se fie *barbatu mare*, — ca neromanu, anume ca *magiaru*, nu pôte se fie de catu — *unélta mare*. De-ar dá Ddiéu, ca acestu eminentu barbatu alu nostru, precum se pare, se se fia petrunsu si convinsu de adevéru acesteisentintie! — Ast'a este loial'a mea salutatiune, cu carea me sentu indetoratu a-lu intimpiná.— Unu altu incidinte ce am a amintí din

siedint'a de ieri a casei representative este referat'a comisiunei verificátoria asup'ra protestului romaniloru si investigatiunei urmate contra alegerei dlui Grenzenstein de deputatu in Oravitia. Atinsulu protestu s'a subscrisu cam de 800 alegatori, cari afirmau a nu fi fostu primiti la alegere; dupa investigatiunea dlui deputatu Glatz, numai 24 se se fie aflatu, cari au marturisitu si intaritu acést'a; éra ceia laltí séu se nu fie vrutu a se infatisá, séu se-si fie retrasu séu modificatu subscrierea. Lucrulu nu pôte se fie simplu. Mi pare reu că din acele parti nime n'a descriu modalitatea investigatiunei si asié deputatii nostri — nu sciau cum se o atace si combata. Uniculu d. Babesiu indegetá scaderile si inconveniente ce se manifestau din reportu. Eu sum convinsu, că — in cestiuena acést'a obvreséza secature si intrige mari, dar nu potu destulu se me miru de tacerea intieligintei nóstre din acelu cercu! Ce va se dica acést'a nepasare? —

Din Serbia si despre Serbia, precum si despre ucisulu principe Mihailu se respandescu pre aici cele mai curióse si avanturióse sciri. Asasinatulu se atribue — nu atatu combinatiuniloru conspiratiunei, catu mai vertosu si de a dreptulu unui planu diavolescu alu Turciei si inca alu unei poteri etrope. Principele Mihailu se fia avutu propusulu seriosu, dar fórté secretu, d'a rescolá tóta Serbia in diu'a de San' Petru si d'a emancipá oriintele. Tóte pregatirile se fie fostu in rondu, si dóue milióné de galbeni la dispusetiune; dar spionii Turciloru si inca a unei poteri se fia aflatu de asta intentiune si — asié a urmatu asasinatulu. Altcum serbii, informati deplinu despre acést'a, se aiba de cugetu a alege lui Milanu ast-felu de regentia, carea se urme a realisá politic'a principelui Mihailu. — Ce e adevéru si ce scornitura góla in acést'a cauza, — viitorulu va dovedí. Atat'a se pare invederatá, că regimulu nostru nu-i vinu la socotéla cele ce se petrecu in Serbi'a, dar că si-a perditu tóta sperant'a d'a poté influentiá cursulu trebiloru!

Despre principele Napoleone se sioptescu pre aici unele incidinte fórté caracteristice si nemicu mai pucinu de catu favorabili politicei nóstre interne si esterne. Mai vertosu se se fia miratu fórté, candu — unu domnu nemagiaru i-a descoperitu că Ungari'a n'are justitia codificata, anume n'are nici codice nici procedura criminala, ci se procede si se judeca dupa arbitriu; asemenea că — judecatoriele si anume cele apelative centrale — sunt ocupate mai numai de nobili si proprietari mari! Unii stepanitori ar dorí se scie că cine a informatu pre alteti'a sa si in Viena, dar mai vertosu aici despre starea nationala a popóraloru nemagiare si anume a *romaniloru*? Dar nu potu se afe; si spre mare parere de reu aloru, neci Pist'a din „Gura-satulu“, neci politici de prin cafenele nu li potu dá deslucire! — Precum intielegu eu, intre altele s'a spusu aici principelui, că sub absolutismulu austriacu in scólele populare ale nemagiariloru nu s'a propusu de catu limb'a poporului, éra acum ministeriulu ungurescu a facutu proieptu de lege, ca in tóte scólele poporali la nemagiari se se propuna ca studiu obligatoriu si *limb'a magiara si nemtiésca*, firescé cea nemtiésca numai de pretestu. In Temisióra vedindu alteti'a sa multimeá de romani si anume intielegendu că tocmai in aceea-si di s'a alesu unu romanu (Misiciu) de deputatu, se fia intrebatu că au romanii scóle si ce felu, si in scólele loru in ce limba se propunu studiele? Dlu magiaru catra care a fostu indreptata intrebarea, se fie respunsu că — au dá, si cá — li se propunu invetiaturele romanescé. „Totu dupa institutiunile absolutismulu austriacu, asié dara? — se fie observatu principele! — Destulu că alteti'a sa se fie si cautatu, dar se fia si primitu cea mai deplina informatiune a sup'ra romaniloru de sub corón'a Ungariei, si acést'a fora pompa si sgomotu. Loculu pompe si formeloru nu este pentru Romani aici, ci in Bucuresci si acolo suntenu convinsi că nu vor lipsi.“

Politic'a nóstra de aici, retacescu cei ce vor a o desbate si croí prin cafenele; ca chiar d'atunci a devenitu neeficace, de candu s'a in-

*) Ungurii in „Aradi Lapok“ si apoi in „Pesti Napló“ pretindú a scie că Principele s'a miratu cum de nu e introdusa si limb'a unguresca in scólele romanescé si cá a inconviniatulu introducerea. De ce óre diurnalele unguresci vreu se amagésca pre cetitorii lor? N'a potutu In. Sa bona fide se cerce la magiari informatiuni sincere despre romani, căci acést'a ar fi insemnata a intrebá de la Rusi'a daca polecii sunt multiamiti. Red.

cuibatu gasconeri'a. Altfelu cei chiamati pentru glume, satire, jucarele, faca-si dupa chiamarea lor; *barbatii nostri* cei maturi si seriosi si-vor cautá de tréba, precum si-au cautatu (si inca cu ce succesu!) atunci, pre candu critica-strii in locu de condeie se jocau cu pulbere pre straté.

Cernăuți, 24 iuniu 1868.

(*Combaterea mintiuniloru.*) In o corespundintia din Cernăuți, intitulata: „Agitatiunea in caus'a bisericésca si tierii ei“, pre carea o afaramu tiparita in suplementulu „Presei nóe“ nr. 1351 din 4 iuniu a. c. se produc unele altele asertiuni, cari ne provóca a esié din reserva si cu armele adevéru a combata atacurile mintiunóse si miserabile ale unui corespundinte, ce se incérca indaru de unu timpu in cóce a aruncá tierna in ochii lumei.

Ceea ce aspira si pretinde clerulu si poporulu gr. or. din Bucovin'a de dóe diecenie in cóce, s'a disu chiaru si precisatu atatu in promemoriele din anii trecuti, catu si in petitiunea catra ministeriu si senatulu imperiale, éra mai cu séma in cunoscut'a epistóla deschisa catra Esc. sa p. episcopu Hackmann, acelea se reduc'la restaurarea sinodalitati in loculu absolutismulu ierarchicu de pana acum, deci la conservarea caracterulu nationalu romanu alu bisericei bucovinene in contra politicei slavistórie, in fine la impartirea posturiloru mai nalte si a parochieloru mai grasutic dupa dreptate, cu privire neabatuta la facultate si merite si nu ca pana acum dupa principiulu de predestinare a nepotiloru si a celor'a ce dau garantie că vor fi servili si, de nu aprinsi pentru politic'a de presentu, celu putienu indiferintu pentru cultur'a si consciint'a nationala romana. Cumca atare staruinta, carea nu scoposcesce alt'a, de catu vindecarea raneloru in organismulu bisericescu, trebuie se se manifesteze in corpulu intregu alu bisericei gr. or. din Bucovin'a, se intielege singuru de sine; si cumca acést'a misicere nu purcede de la „o mana de ómeni laici nestimperati si de la cativa preuti, ce se batu dupa parochii grase“, ast'a demustra agendele congregatiunii diecesane din anulu 1848 si numerosele subscrieri ale petitiuniloru catra ministeriu si senatulu imperiale pentru o conferintia diecesana ad hoc spre formularea dorintieloru si pretensiuniloru principale ale comunitatii bisericesci.

Daca afirma corespundintele „Presei“, că din cele 370.000 de credinciosi gr. or. din Bucovin'a numai veri 170.000 se tienu de nationalitatea romana, séu că dovedesce o neciintia grosolana a poporatiunii si in casulu acést'a i-ar respunde si lui insusi simplulu tierianu si ablegatu de mai nainte Turetichi, precum respunde in senatu episcopulu din Galitia Litvoviciu, séu că e cuprinsu de cunoscut'a manie a muscaniloru cari, considerandu pre toti cei ce vorbescu catu de putienu unu dialectu slavu, de ómenii loru, urdiescu si planuri de a-i atrage si pre ei si tier'a loru sub imperat'a cnotei.

Un'a, ce aflamu adevérata in corespundint'a din „Presse“, este afirmatiunea in privint'a marimei posesiunii fondulu religiuariu; inse noi am fi acceptatu, ca corespundintele se fie reportatu si despre originea averiloru bisericesci si anume despre acelu momentu, că mostele estinse ce le posedé biserica gr. or. din Bucovin'a si din ale caror'a venite sunt adunate cele diece milióné, sunt donate de principii si patriotii romani si a nume pentru scopulu cultulu religiuariu ortodocu si romanu. Séu pôte că a tacutu densulu despre originea si menitiunea fundatiunala, ca cu acést'a avere de origine romana se se póta fortia inca mai multu, de catu pana acum'a apasarea séu celu putienu paralizarea nationalitati romane? —

Cu atat'a mai multu inse trebuie se ne cuprinda pe o parte risulu, éra pe alt'a compatimirea cu dispusetiunea corespundintelui din „Presse“ candu cetimu mai departe că miscarea de mai multi ani in Bucovin'a pe terenulu bisericescu si nationalu purcede de la esaltatii romani, caror' administratiunea averiloru bisericesci li-ar fi bine venita spre a-si regulá afacerile loru fiantiale, si cá caus'a atitudinei in contr'a episcopulu provine de aci, că densulu nu acórdá dreptiunea acést'a. Trebuie se marturimu, că tocma acum ni se deschide lumin'a de ce parintele episcopu si coteri'a episcopala se lupta o data cu viét'a in

contr'a realisarii autonomiei bisericesci, garantate prin legile fundamentale de statu, pentru că adeca sunt cu grigea in spate, că nu li va mai fi cu potintia a economisá dupa placu pe calea birocraticasi a-si face nimbulu unei glorie, pre care nu-lu potu avé dupa demnitatea loru personala. Noi nu voimu a aplicá aici unu proverbiu cunoscutu, totusi trebuie se dicemu, că numai unulu ca acél'a pôte prepune unele ca acestea de „esaltatii nationali“, care este consciutu de asemene manipulare cu averea bisericesca. — Éra catu despre nobilimea nationala, carea este urmasulu celoru fundatori patriotici ai averiloru bisericesci, si carea pórtá si sarcinele patronatulu bisericescu si din posesiunea sa a datu si cate 44 de jugere pentru sustienerea parochiloru, potemu dice cu totu accentulu, că atari cugetari sunt departe de ea si cá pentru realisarea autonomiei bisericesci staruiesce ea din motive mai nalte, ce se repórtá la scaparea bisericei si a natiunii de decadintia si de instrainare de la individualitate sa ortodocsa si romana. Ce se atinge inse de administrarea averiloru bisericesci, scie fie cine că ceea ce se va defige dupa legile de statu in genere pentru tóte confesiunile, aceea va fi si se si póte pretinde pentru biserica gr. or. din Bucovin'a.

Corespondintele „Presei“ se plange si pentru aceea inaintea publiculu acelu jurnal, că, la conchiamarea unui neromanu in consiliulu episcopale romanii striga in gur'a mare că parintele episcopu Hackmann trece in ochii loru de unu absolutistu ultramontanu si cá favoritiu lui ar fi agenti panslavi, s. a. Daca tóte cele ce se cernura in foile publice de mai multi ani despre starea lucruriloru in Bucovin'a, nu sunt adevérate séu daca invólva si delipte de presa, celoru atinsi li stete in voia a demustrá contrariulu si a invocá ajutoriulu procurorulu de statu. Dara fiindu că din partea loru s'a intrelasatu acést'a, noi din partea nóstra avemu ratiune de a crede că domnii cei atacati nu erau in stare a desminti cele publicate prin diare si cá densii se temeau a nu patí mai reu de catu cu procesulu, cu care se aninaseru de „Albin'a“.

Nimene nu s'ar bucurá mai multu, de catu comunitatea gr. or. din Bucovin'a, daca ar poté marturí că parintele episcopu Hackmann carele este dotatu asié de bine din venitele mosicloru daruite de Voda Alesandru celu bunu episcopiei Radăutiloru, merge pe calea desemnata de carapterulu istoricu alu bisericei gr. or. bucovinene, si cá a renunciatu unui absolutismu, ce nu corespunde neci spiritulu ortodocsiei, neci principiiloru moderne de statu si de civilisatiune.

Nimene nu ar dorí mai multu de catu romanii din Bucovin'a, ca unu rectore seminariale intru intielegere cu prepositulu seu se nu procure mai multu vestminte poporale si fotografii pentru espusetiunea panslava din Mosca, si ca preutii bucovineni pentru atare servitie se nu mai fie remunerati cu demnitatea de consiliari consistoriali.

Nimene n'ar ferici Bucovin'a mai multu, de catu clerulu, intielegint'a si nobilimea romana, ca tóta poporatiunea tierii, forá deose bire de nascere si de limba se stea neclatita, ca pana acum, in fidelitatea cetatiéna, si ca prin predicatiuni si cantari publice dupa modeluri din Petropole si Mosca, catu si prin manifestatiuni batatórie la ochi cu limb'a rusésca, se nu se mai atitie apetitulu molochulu panslavu dupa acést'a tierisióra frumósa.

Aceste sunt cele ce ne-am sentitu provocati a respunde la mistificatiunile si mintiunile corespundintelui „Presei nóe“ din Cernăuți. Citésca, cunósca si pricepa că noi l'am cunoscutu si l'am priceputu. Éra pre onorat'a redactiune o rogámu, ca se ne concéda de asta data si in venitoriu, a ne cunósce si a ne pricepe inca mai bine cu corespundintele nemtiésce din Cernăuți, daca va mai avé placerea a vorbí la noi in Vien'a si nu fatia catra fatia la starea loculu. (Ni sunteti pururea bine veniti. Red.)

Protocolulu Siedintet a VIII^a

(ordinaria)

tienuta din partea dreptiunei asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporulu romanu in Aradu in 14 iuniu nou 1868. de fatia au fostu:

*) Tóte cele lalte foi nationale sunt rogato a reproducé

Presiedinte: Mirone Romanu directoriu secundariu. Comembri: Emanuilu Misiciu perceptoru, Ioane Goldisiu esactoru, Ioane Popoviciu Desseanu, Dr. Atanasiu Siandoru si Ioane Rosiu, notariu Petru Petroviciu.

61. Protocolulu siedintiei a VII extraordinarie tenute in 2 iuniu nou a. c. cetindu-se, s'a autenticatu.

Determinatu:

Ce se lé spre cunoscintia.

62. Oficiulu regescu ungaricu de contributiune din Pancot'a sub datulu de 18 maiu a. c. Nr. B. L. 359—1866 cu reducere la ordinatiunea ministeriala de finantie din 9 maiu a. c. Nr. 22,032 intimata prin emisulu Inspectiunei finantiarie aradane din 15 maiu a. c. Nr. 22,032, face cunoscutu: ca sum'a procentuatiuniloru ce obvine dupa lasamentulu repositului Iov'a Cresticiu s'a rectificatu la 611 fl. 37 1/2 cr. v. a.; fiindu sum'a acést'a in terminu de 8 zile a se solvi din partea asociatiunei ca eredele primariu alu lasamentulu susatinsu.

In care obieptu presiedintele directoriu secundariu, pe langa estradarea actelor, numai decatu a postitu pe d. fiscalu alu asociatiunei Lazaru Ionescu, a combinat lucrulu si a reportat inca la siedintia trecuta extraordinaria: cea ce inse pana acum inca nu s'a intemplat.

Determinatu:

Rectificarea procentuariloru, ce in suma de 611 fl. 37 1/2 cr. v. a. cadu pe asociatiunea nostra dupa lasamentulu lui Iov'a Cresticiu — se lé spre scire; — dar fiindu ca procentuarile acestea, in legatura cu alte greuminte ce jacu pe lasamentulu amintitu, consuma mai totu substractulu lasamentulu activu, si asiá asociatiunea carea e unu institutu filantropicu, in locu de a spori in medilócele material' cu lasamentulu acést'a, — se afla mai multu ingreuiata cu pretensiuni enorme: de acé'a direptiunea afla de bine, prin o representatiune pré umilita, subscrisa si din partea presidiului adunarii generali, a substerne Maiestatei Sale regesci apostolice umilit'a rogare de a se iortá pe calea gratiei, in folosulu fondului asociatiunei nóstre procentuarea mai sus atinsa; care representatiune va fi de a se substerne in audiintia prin domni: Sigismundu Popoviciu vicepresiedinte alu adunarii generali, si Antoniu Mocioni, directoriu primariu alu asociatiunei, cãrãndu-se reportu despre pasii intreprinsi. —

63. Dlu Advocatu Nicolau Philimonu, in poterea unei obligatiuni originale produse aici, cere a i se desplat' din lasamentulu repositului Iov'a Cresticiu o detoria de 60 fl. v. a. contrasa inca la anul 1864 de acé'a-si mai apoi repositu Iov'a Cresticiu.

Determinatu:

Rogarea acést'a se estrada Dlu fiscalu alu asociatiunei Lazaru Ionescu spre combinare si opiniune. —

64. Dlu presiedinte directoriu secundariu face cunoscutu: ca la espeditiunile decretate sub Nr. 47 a. c. pentru incassarea restantielor si atragerea membriloru noiu in asociatiune, au fostu lipsa de mai multe feluri de tiparituri, care tóte la olalta dupa cont'a alaturata facu o sum'a de 63 fl. v. a. cere dara ca sum'a acést'a in modu supletoriu se se asemne la perceptoratu in erogatiunile anului curinte.

Determinatu:

Findu constatata lips'atiparituriloru amintite, — spesele tipariului in suma de 63 fl. v. a. pe bas'a decisului adunarii generali din 16/28 decemvrie 1866 sub nr. 20 se asemna la perceptoratu sub o rubrica osebita a speseloru recerute la incassarea restantielor si crearea cercuriloru de colectanti. —

65. Considerandu-se: ca dupa usulu ce e in vigóre la acésta direptiune, protocoalele siedintieloru, si tóte publicatiunile ce cadu in sfer'a asociatiunei nóstre, se tramitu in 3 esemplare la trei foi periodice nationale; prin care procedura nu numai se ingreuiéza notariatulu cu multe decopiiari ci deodata se causéza asociatiunei si spese postale evitabile, — la propunerea facuta in acésta privintia s'a

Determinatu:

Direptiunea dechiara dorirca sa, de a avé o fóia propria edata sub auspiciile asociatiunei, carea se fia organu de comunicare fatia cu membrii asociatiunei si cu pu-

bliculu; inse pana candu dorirea acést'a intre alte impregiurari mai favorabile s'ar poté realizá, — direptiunea pentru a crutiá lucrulu si spezele evitabile, afla de bine in publicarile sale a se folosi cu preferintia de vre un'a dintre foile nationale, ce esistu in prezinte; spre care scopu intre impregiurari de acum'a direptiunea si-alege, de organu fóia nationala „Albin'a“ ce ese in Vien'a; fiindu Redactiunea acesteia a se rogá pentru ulterióra bunavointia de a publicá cele ce i se vor trimite de publicatu din partea asociatiunei: — pe langa acést'a inse cu scopu de a se latí catu mai tare publicatiunile esite de aici — direptiunea afla de bine a se adresá odata pentru tódeun'a contra redactiunile tuturoru celoru lalte foi nationale cu rogare de a reprodúce in foile lor publicatiunile ce vor se ésa din partea asociatiunei in anumit'a fóia „Albin'a“.

66. Domnulu comembri Ioane Popoviciu Desseanu presinta direptiunei cartile donate asociatiunei din partea Domnului protopopu alu Aradului Ioane Ratiu anume:

- I. 4 tonuri intitulate „Emmanuelis Kantii opera ad philosophiam criticam.“ —
- II. 8 tonuri intitulate „Praellectiones theologicae“ de autorulu „Ioannes Perrone“.
- III. 1 tomu intitulatu „Dacien aus den Uiberresten des klassischen Alterthums“ de autorulu Dr. I. F. Neigebauer. —
- IV. 1 tomu intitulatu „Jus ecclesiasticum publicum“ de autorulu „Nicolaus Ioan Cherrier“.
- V. 1 tomu intitulatu „Házi neveléstan Kézikönyve“ de autorulu „Teodoru Heinsius“ — tóte la olalta in 15 tomuri legate.

Determinatu:

Cartile acestea se primescu cu multiamita, si sunt de a se predá bibliotecariului asociatiunii spre inducere in Inventariu si depunere in biblioteca. —

67. Dlu jude primariu alu Halmagiului Alesandru Sterca-Siulutiu sub datulu de 10 iuniu a. c. Nr. 514/pol. respunde la recercarea facuta de aici cu datulu din 30 martiu a. c. sub Nr. 37 ca obligamentulu de 50 fl. v. a. a repositului protopopu Petru Moldovanu conformu dispugetiunei ultime a repositului manifestate in presintia marturIELoru e de a se incassá din competintiele protopresviterali ce au remasu la administratorulu protopresviteralu D. Ioane Munteanu protopopu gr. or. din Buteni.

Determinatu:

Respunsulu acést'a luandu-se la cunoscintia: Dlu protopopu alu Buteniloru Ioane Munteanu este numai decatu a se provocá se binevoiesca a se dechiará in privintia modulu espusu mai sus pentru incassarea pretensiunei, ce o are asociatiunea asupra lasamentulu repositulu protopopu Petru Moldovanu. —

68. In legatura cu decisulu directionalu din 10 mai nou a. c. sub nr. 47 si cu referintia la determinatiunea adunarii generali din 9/21 optovre 1867 sub nr. 10 comisiunea emisa pentru crearea cercuriloru de colecture face propunere ulterióra in acésta privintia la ce s'a

Determinatu:

Direptiunea afara de celu 8 colecture infintiate sub provocatulu nr. 47 a. c. rógá de colectanti pe urmatorii Domni:

- 1) „9 Aleusiu“ pre Dlu not. Const. Cacinca.
- 2) „10 Apateu“ „ „ „ Ioane Popescu.
- 3) „11 Baia de Crisiu“ pre Dlu asesoru comitatensu Ioanu Motiu.
- 4) „12 Batania si Tornea“ pre Dlu parocu Moise Grozescu.
- 5) „13 Beusiu“ pre Dlu directoriu gimnasialu Teodoru Kováry.
- 6) „14 Borosisebesiu“ pre Dlu parocu Simionu Tomutia.
- 7) „15 Boros Jenó“ pre Dlu jurasoru comitatensu Paulu Draga.
- 8) „16 Buteni“ si comunele din apropiare: pre Dlu protopopu Ioane Munteanu.
- 9) „17 Brasieu“ pre Dlu directoru gimnasialu Gavrilu Munteanu.
- 10) „18 Bogszeg“ pre Dlu notariu Iosifu Ile din Monereu.
- 11) „19 (Bocsán) Boccea“ (Carasiu) pe Dlu protopopu cercualu Andreiu Stolojanu.
- 12) „20 Bersá“ pe Dlu notariu Nicolau Ardeleanu din Buteni.

13) „21 Belintiu“ pre Dlu protopopu Constantinu Gruiciu.

14) „22 Budintiu“ pre Dlu vicariu Georgiu Petroviciu.

15) „23 Brusnicu“ pre Dlu parocu Eutimiu Mihailoviciu.

16) „24 Biserica Alba“ (confiniulu militariu) pre Dlu protopopu Iosifu Popoviciu din Jamu.

17) „25 Alba Julia“ (Belgradu) pre Dlu Georgiu Fagarasi.

18) „26 Banat Comlosiu“ pre Dlu protopopu Vincentiu Sierbanu.

19) „27 Békes“ pre Dlu parocu si asesoru consist. Simionu Popoviciu.

20) „28 a cercului Baitia“ (Rézbánya) pre Dlu notariu Vasilie Siarcadi in Crisiori.

21) „29 a cercului Cacova“ (Majdán) [Carasiu] pre Dlu jurasoru comitatensu Timoteiu Miclea.

22) „30 a cercului Chisineu“ pre Dlu jurasoru comitatensu Sava Fercu.

23) „31 Covasintiu“ pre Dlu parocu Dimitrie Papu.

24) „32 Comlosiu“ (O Sz. Anna) si Varsiandu pre Dlu advocatu Alessiu Popoviciu.

25) „33 Cuvinu“ pre Dlu parocu si asesoru consistorialu Simeonu Popescu.

26) „34 Chitighaz (Kétegyház)“ pre Dlu protopopu Petru Chirilescu.

27) „35 Cinteiu“ pre Dlu notariu Eutimie Jacobu.

28) „36 Ciaba“ pre Dlu Moise Suciu.

29) „37 Cherechiu“ pre Dlu notariu Teodoru Papu.

30) „38 Chisetu“ pre Dlu advocatu si notariu comunalu Dionisiu Cadariu.

31) „39 a cercului Dieci“ pre Dlu vicariu Andreiu Tipeiu.

32) „40 a cercului Desna“ pre Dlu notariu com. Nicolau Poulisiu in Pragesci.

33) „41 a cercului Fagetu si Birchisiu“ cu comunele din apropiare pe Dlu protopopu comit. Stefanu Antonescu.

34) „42 Giula“ pre Dlu asesoru comitatensu Michailu Nicor'a.

35) „43 Galsia“ pre Dlu jurasoru-jude cercualu Gustavu Rusu.

36) „44 Hodosiu“ pre Dlu notariu Isidoru Popescu.

37) „45 Igrisiu“ pre Dlu N. Galu negotiatoriu.

38) „46 a cercului Jamu“ (Carasiu) pre Dlu notariu comunale Demetriu Dragomiru.

39) „47 Lugosiu“ pre Dlu advocatu Constantinu Radulescu.

40) „48 Macea“ pre Dlu notariu comunalu Ioanu Mladinu.

41) „49 a cercului Maderatu“ pre Dlu notariu comunalu Emanuilu Philimonu.

42) „50 Mundrulocu-Ciciru“ pre Dlu notariu comunalu Pavelu Milovanu.

43) „51 Michereciu“ pre Dlu parocu Alesandru Rocsinu.

44) „52 Santu-Miclosiulu mare“ pre Dlu fiscalu dominalu Vincentiu Bogdanu.

45) „53 Santu-Miclosiulu micu“ pre Dlu jurasoru comitatensu Iuliu Munteanu in Aradulu-nou.

46) „54 Nagylak“ pre Dlu jude cercualu Mihailu Sierbanu.

47) „55 Otlaca“ pre Dlu notariu comunalu Petru Suciu.

48) „56 Oradea mare“ pre Dlu advocatu Iosifu Romanu.

49) „57 a cercului Oradanu“ pre Dlu protopopu Simionu Bica.

50) „58 Oravitia“ (Carasiu) pre Dlu advocatu Dr. Demetriu Hatieganu.

51) „59 a cercului Oravitia“ pre Dlu comisariu de securitate Vasilie Bordanu.

52) „60 Pancota“ pre Dlu Ignatu Fagarasiu.

53) „61 Paulisiu si Minisiu“ pre Dlu parocu Nicolau Popoviciu.

54) „62 Pecica“ pre Dlu notariu comunalu Georgiu Petroviciu.

55) „63 Pest'a“ pre Dlu parocu Ioanichiu Miculescu.

56) „64 Pilu-mare“ pre Dlu notariu comunalu Avramu Vostinariu.

57) „65 Radna si Solimosiu“ pre Dlu notariu comunalu Paulu Goronu.

58) „66 Recit'a“ (Carasiu) pre Dlu jude cercualu Iuliu Petricu.

59) „67 Sambeteni“ pre Dlu notariu comunalu Petru Cocituba.

60) „68 Socodoru“ pre Dlu notariu comunalu Ioanu Suciu.

61) „69 Siu mandu“ pre Dlu parocu Svetozaru Petroviciu.

62) „70 Sielau“ pre Dlu notariu comunalu Ioanu Topanu.

63) „71 Siepreusiu“ pre Dlu notariu comunalu Iosifu Vuculescu.

64) „72 Sietinu“ pre Dlu parocu Nicolau Costa.

65) „73 Seleusiu“ pre Dlu parocu Ioanu Papu.

66) „74 Timisior'a“ pre Dlu advocatu Stefanu Adamu.

67) „75 Ternova“ pre Dlu notariu comunalu Georgiu Nedelcu.

68) „76 a cercului Totvaradia“ pre Dlu protopopu Iosifu Belesiu.

69) „77 a cercului Vasco“ pre Dlu Stefanu Abrudanu.

70) „78 Gyula-Varsiandu“ pre Dlu jurasoru comitatensu Simionu Popoviciu Desseanu.

71) „79 Versietiu“ pre Dlu protopopu Ioane Popoviciu in Mercin'a (Carasiu).

72) „80 Vien'a“ pre Dlu B. G. Popoviciu negotiatoriu.

73) „81 Zarandu“ pre Dlu notariu comunalu Ioane Budai.

74) „82 a cercului Beusiu“ cu locurile din pregiuru pre Dlu protopopu Georgiu Vasileviciu.

75) „83 a cercului Beliu“ cu locurile din apropiare pre Dlu protopopu Iosifu Marchisiu.

76) „84 a cercului Luncii in Biharea“ pre Dlu protopopu Gavrilu Neteu in Oradea mare, si

77) „85 a cercului Crisulului-rapede“ pre Dlu protopopu Ioane Fasié din Oradea-Mare, caror'a pe langa o recercare in sensulu decisului de sub nr. protoc. 47 a. c. se vor estradá estrasele restantielor si cele lalte tiparituri, ce se poftescu la instructiunile primite sub acé'a-si nr. pentru colectanti:

69. Pentru autenticarea protocolulu presinte s'a

Determinatu:

Se defige terminu pe vineri in 19 iuniu nou a. c. la 6 ore dupa mediadi la care actu sunt de a se convocá toti domni membri de fatia. —

Protocolulu acést'a in presintia Domniloru Mirone Romanu, Dr. Atanasiu Siandoru si Petru Petroviciu cetindu-se s'a autenticatu. — Aradu in 19 iuniu 1868. — Direptiunea asociatiunei nationale aradane, pentru cultur'a poporulu romanu. —

Mirone Romanulu m. p.

directoriu secundariu.

Petru Petroviciu m. p.

notariu direct.

Fatia cu nationalitatile Ungari'a este asié de liberala ca Rusi'a!

Din Varsavia, fósta capitala a fóstei Polonie, s'a trimisu o corespundintia „Diurnalulu de Posen“ ce o vedemu reproducu intr'o multime de foi francesci. Acésta corespundintia (careia succese a alarmá opiniunea publica din Europ'a apuséna) se plange amaru in contr'a rusificatiunei poloniloru, adeca limbéi polce i se face sila si se impune bietiloru ómeni limb'a ruséca. Pasulu celu mai espresivu alu corespundintiei lu facemu se urmeze acti „Furórea rusificatiunei procede cu o rigurositate de ce in ce mai mare. Unu ucasu recinte a Ciariului (nepublicatu inca) opresce primirea poloniloru si a catoliciloru in funtiunile superióre ale servittulu publicu. Limb'a ruséca a scosu pre cea polóna din tóte tractatiunile publice si private... Asisdere s'a impusu limb'a ruséca in institutele de educatiune.“

In adevéru, daca n'ai vedé negru pre albu ca acestea le facu rusii intru rusificarea poloniloru, ti-ar veni se credi ca este o sminta de datu si de subiepte si ca vorb'a e despre cele ce le suferu romanii din partea magiariloru, asié de tare sémena situatiunea poloniloru cu a nóstra ca ou cu ou! — Si acolo totu cum e la noi!

Furórea d'a ne supune magiarismulu procede cu o rigurositate de ce in ce mai mare.

Catu pentru ucasu, cu scirea nóstra nu

esiste neci publicatu neci nepublicatu carele se pórte datulu din timpulu mai nou, existe inse *practic'a* magiara, si acésta practica fecc ca de candu romanii sunt predati unguriloru se nu póta nainta in funtiuni mai nalte de ce avusera, va se dica o statiunare. Éra privindu peste totu numerulu oficialiloru romani, de candu suntemu supusi unguriloru acestu numeru scade; va se dica neci progresu neci statiunare, ci tocm'a regresu. Intrébãmu acú dara pe fie-care nepreocupatu cã ce este mai putienu umilitoriu: ucasulu Ciaruluiu pentru poloni, s'eu practica magiariloru pentru romani? In a nóstra parere e totu atãta, acolo e ca la noi!

Limb'a ungrésea a scosu pre cea romãnescã din tóte transactiunile publice si private. Si daca ici colé mai vedi ceva romãnesc ca de raritate, acést'a n'a romasu asié pentru cã ungru s'ar fi sentitu indetorati a respectã, ci pentru cã elementulu ungrésescu atãta este de micu in catu nu póte dá contingentulu de oficiali ce s'ar recere ca se stepanésca si se ocupe tóte ramurile posturiloru dintre nemagiari.

Candu dara diurnalistic'a francésca se indignéza de nedreptãtile ce se facu poloniloru de catra rusi, noi avemu se-i spunemu cã totu de acele sunt si suferintiele nóstre din partea magiariloru, se-i spunemu cu proverbialu francésescu cã acolo este; totu cum e la noi (tout comme chez nous).

Adresa de condoleantia tramisa de Adunarea Romaniei guvernului Serbiei.

Adunarea deputatiloru Romaniei aflandu fatal'a catastrofa, intemplanã in parculu de la Tópschider, se crede datóre a exprime natiunii Serbe simtimentele sale de cea mai profunda mahnaire.

Provedintia a voitu ca o amicia seculara, nedesmintita nici o data in cursu de vécuri, se fia unu semnu caracteristicu alu relatiuniloru internationale intre Serbi si intre Romani.

Asemenarea situatiuniloru politice si a aspirantiuniloru nationale cimentéza in timpulu de facia, mai multu de catu ori si candu, continuitatea acelei amicia traditionale.

Criminalulu plumbu, ce rapí dilele Altetiei Sale Principelui Mihailu Obrenovici imbracandu Serbi'a in hain'a de doliu, a intins'o in acéla-si momentu asupra Romaniei intregi, care vine acum, prin organulu reprezentatiunii nationale, a manifestã sincer'a si general'a sa durere catra unu poporu frate.

O mare consolatiune inse, atatu pentru Serbi precum si pentru Romani, trebuie se fia acéa nemutabilitate a decreteloru destinului, acéa credintia in fortele natiunii si acéa sperantia in viitoru, cari nu amagescu nici o data o ginte ce a sciutu in tóte impregiurarile a se aretã cu atãta mai mare, cu catu furtunele deveniau mai violinti si mai amenintatóre.

Acésta adresa, prin organulu dlui presiedinte alu consiliului de ministri, se va comunicã guvernului princiaru alu Serbiu pe calea legale.

Votatu si datu in localulu ordinariu alu siedintiloru nóstre, in Bucuresci, pe delulu Mitropoliei in 3 ale lunei lui iuniu anul 1868. Presiedintele Adunarei: Dr. Fetu.

Justitia (?) rusésca cum intielege umanitatea?

Imprumutãmu cateva cifre din reportulu presiedintelui consiliului de administratiune din Siberia apuséna. Aceste cifre sunt elocinte.

Reportulu acest'a socotesce la 12,000 numerulu de condemnatu (judicati, osenditi) ce se transporta la Siberia pe fie-care anu. In anii de pe urma acésta cifra a atinsu numerulu de 14,000 de suflete, dintre cari mai multu de 1/2 sunt femei si copii. Calea pana la Siberia se facea inca de unadi pedestru. A cincea parte dintre condemnatu peru pe cale s'eu moru in spitale, si acést'a se póte splicã prin lungimea calei, afara de cele lalte cercustantie ingreunatóre. Nemerulu de medilocu alu lungimii calei este de 4,298 verste (o versta face 1,067 metre, 7 verste facu o mila nemtiésca) adeca de 282 de dile. Din guvernamentulu celu mai departe alu Rusiei pana la Siberia, calea pedestru tiene unu anu, dóue luni si diumetate.

(„Le Courrier d'Orient.“)

VARIETATI.

— *Principele Napoleone in Bucuresci.* Dupa telegrame (cã foi si corespundintie inca n'au sositu) In Sa a fostu salutat la marginile tierii de ministrulu-presiedinte alu Romaniei d. Golescu. In Giurgiu l'a salutat consulu francésescu. La bariera Bucuresciloru a esitu spre intimpinare M. Sa Domnulu, ministrii si primari'a capitatei. In Sa a trecut pre sub unu arcu triumfale. Orasiule s'a luminatu sér'a si la Domnulu a fostu o festivitate in locuinti'a de véra de la Cotroceni. Principele a doritu se descalece in otelulu Hugues.

— *Monumentu lui Luther.* Joi in 25 l. c. la Worms s'a radiecatu monumentulu lui Luther fiindu de fatia regele Prusiei cu principele de corona, regele de Virtemberg'a, marele duce de Hessen cu principele de corona, Marele duce de Weimar etc. Poporulu adunatu se socotesce la 100,000 de suflete.

— *Recunoscintia ovreésca.* Cetimu in „Pr.“ de vineri: Ovreimea din Beemi'a aduse cancelariulu Beust o adresa de multiamita pentru intervenirea folositoare a lui in caus'a ovreiloru din Romania'a.

Responsuri. Dlui Mitru Dasc . . b. Splicatiunea acelei machine nu se póte intielege deplinu fora desemnu. Nesmintitu ar fi de mare trebuintia pentru agronomii romani ca se cunósca machinele cele mai bune si mai estine cari il potu ajutã in lucrareã campului. Fiindu cã pana acum'a nu ni-a succésu defelu a infintia o reuniune agronomicã romãnescã, deci voindu a suplini in catra acésta lacuna si dauna mare, trebuie se facemu o colectiune de machinele cele mai recomandabile spre ce — observãmu cu bucuria cã — DTA ai mare placere. Binevoiesce a completã colectiunea singuru s'eu in contielegere cu alti dar pururea cu desemnarea cãci altmintre splicatiunea nu se póte folosí. Dd. fundatori ai acéstei fol au predilectiune pentru asemene opuri folositorie si ar portã (pentru desemne) spesele silografiei si apoi le-am poté publicã.

Dlui R. in Lap. ung. Cu parere de reu Te inscintãm cã la noi nu sunt disponibile.

Dlui D. D. in Cernehaza: Acéi H. domni si dóme ne-au recercatu ca se nu mai publicãmu multiamite publice catra densi.

Responsurile ce mai detorim vor urmã in nr. ven. cã acú n'avemu locu. Red.

Cursurile din 26 iuniu. 1868 n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	54-90	55-—
„ „ contributiunali	58-90	59-—
„ „ nóue in argint	69-50	70-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	73-50	74-—
Cele natiunali cu 5% (jan.)	63-30	63-50
„ metalice cu 5%	57-50	57-60
„ „ maiu—nov.	58-60	58-75
„ „ 4 1/2%	51-75	52-—
„ „ 4%	45-75	46-—
„ „ 3%	34-25	34-75
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	88-50	88-70
„ „ 1860 1/2 in cele intregu ..	84-20	84-40
„ „ 1/2 separata	93-—	93-25
„ „ 4% din 1854	78-—	78-25
„ „ din 1839, 1/2	165-—	165-50
„ bancet de credit	135-75	136-—
„ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	93-50	94-—
„ imprum. princ. Eszterházy à 40 fl. ..	170-—	—
„ „ Salm	35-—	35-50
„ „ cont. Palfy	27-—	27-50
„ „ princ. Clary	28-—	28-50
„ „ cont. St. Genols	25-50	25-75
„ „ princ. Windischgrätz à 20 ..	19-—	19-50
„ „ cont. Waldstein	22-50	22-75
„ „ Keglevich	13-25	13-75

Obligatiuni desarrucinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	75-50	76-—
„ Banatul tom.	73-—	73-50
„ Bucovina	64-75	65-50
„ Transilvania	69-25	70-—

Actiuni:		
A bancet natiunali	727-—	729-—
„ de credit	192-40	192-60
„ „ soont	606-—	608-—
„ „ anglo-austriace	142-50	143-—
A societatei vapor. dunar.	516-—	520-—
„ Lloydulu	241-—	242-—
A drumulu ferat de nord.	179-70	180-—
„ „ stat	260-80	261-10
„ „ apus (Elisabeth) ..	161-25	161-50
„ „ sud	179-50	179-70
„ „ langa Tlaza	151-—	153-—
„ „ Lemberg-Czernowitz ..	181-75	182-25

Bani:		
Galbenii Imperatesol	5-51	5-53
Napoleon'd'ori	9-21	9-25
Friedrichsd'ori	9-83	9-68
Suverenii engl.	11-57	11-62
Imperialii rusecol	9-48	9-52
Argentulu	113-—	113-50

Fiindu in septeman'a ven. o serbatóre r. c. din care cauza vom poté dá numai dóue ure, vom face ca unulu se apara mercuri sér'a, cel'a laltu sambeta sér'a.

Petri francese de móra

de
ROGER FILS & COMP.

in La Ferté s/j.

Specialitate de: panura pentru sita de motasa de móra, stifierana si francésca, la fusele pentru farina si grisú. Ciocane de ferocatu móra, facute din otelulu anglésescu turnatu. Carele de intiepenitu si pele pentru machine. Tinichelo de venturatu si de cele gaurite cilindrico. Cinge de canepã si cupe de trasu in susu. Bucati de feru etc. etc. etc.

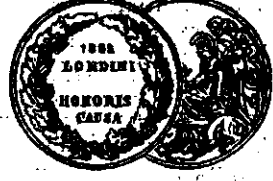
17 14—24

Pichler & Niessner,
Vienna, Wallfischgasse nr. 4. — Mustre si liste de pretiu fra. nco.

Seidlitz-Pulver

de
MOLL.

Depozitul centralu de trimitere: Apotec'a la „Storch“ in Vien'a.

Spre luare a minte. Pe fie-care scatulã de Seidlitz-Pulver d'alu meu si pe fie-care din hartele ce invelésu do'sa este oficialminte imprimata a mea marca de precautiune.

Pretiuulu unei scatule orig. sigilate e 1 fl. 25 cr. Indrumare in tóte limbelu.

Acestu pulbere ocupa fara indoiéla antaiulu rangu intre tóte medicamintele pana acú cunoscutu de casa, prin actiunea lui straordinaria, dovedita in tare multe casuri; precum multe mfi de scrisori de recunoscintia ce le avemu din tóte partile a marei imperatii adeverésca cã s'au folositu contra *incuiéirii, nemisturei si a oparirii*, mai departe contra *gãrciloru, bólei de rerunchi, de nervi, palpitaru inimei, durerii nervóse de capu, congestiune de sange afectiuniloru artritice a membriloru*, in fine contra inclinatiunii spre *isteria, ipocondria, a gretiei* s. a. si a efectuulu vindecare durabila.

Se afla deposite in Bucuresci: la I. Martinovici, la F. Ovosa; in Botosiani: la I. Schmelz, apotec. in Galati: la apotecarii M. Curtovich si I. A. Cikersky, la apotec'a de curte; in Giurgevo: la M. G. Binder; in Ibraila: la apotecarii S. R. Petsalis si Dr. C. C. Hepites, la A. Frischmann, apotecariu; in Iasi: la A. Jassinski; in Buseiuc: la J. Mohos.

Prin firmele de susu se póte inca procurã

Adeveratu oleu de ficatu de chitu.

(Dorsch-Leberthran-Oel).

Soiulu celu mai curatu si folositoriu de untura medicinala din muntii Norvegici.

Fie-care butelia, pentru a se deosebi de alte soiuri de unsori din ficatu, este prevediuta cã marc'a mea de precautiune.

Pretiuulu unei butelie intregi, cu indrumare 1 fl. 80 cr.; o 1/2 de butelia 1 fl. v. a.

Adeveratulu oleu de ficatu de chitu se folosese cu celu mai bunu resultatu la bóle de peptu si de plamani, la scrofule si rachitis. Vindeca cele mai invehite bóle roumatice si de podagra, precum si esanteme.

Acestu soi carele este mai curatu si folositoriu intre tóte oleurile de ficatu se castiga prin cea mai ingritória adunare si alegere de chiti (dorschfisch), inse fara nici unu feliu de procesu chemicu „de óra ce fluiditatea din stiol'a originala se afla in tocmã in acéa stare primitiva, ne-slãbita, precum a esitu nemedilocitu din man'a naturci.“

A. Moll, apotecariu si fabricantu de produse chimice in Vien'a.

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multi ani,

alui
M. HERZ,

orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6

In dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulatu cu garantia pe unu anu, cu pretiuulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

calitateã cea mai eminentã esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,		de aur:		cu sticle cristaline	
de argintu:	fl.	Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30—36	cu 2 fedele, 8 rubini	45—48
„	„	„ ou fedelu de aur	37—40	email. cu diamante	58—65
unu Cylinder cu 4 rub.	10—12	Anker cu 15 rub.	40—44	Anker	45—48
„ ou rub. d'auru d-sar.	13—14	„ mai fine, fed. d'aur	46—60	„ cu sticle crist.	58—60
Cylinder cu 8 rubini	15—17	„ cu 2 fedele	55—58	„ on 2 fedele	54—56
„ cu dóue fedele	15—17	„ ou fedelu auritu 65, 70,	120	„ email. cu diam.	70—80
„ cu sticle cristale	15—17	80, 90, 100	120	Remontoir,	70, 80, 100
Anker cu 15 rub.	16—19	„ sticla crist. fed. d'aur.	60—75	„ cu 2 fed. 100, 110, 130	130
„ mai fine cu fed. de arg.	20—23	Remontoirs fed. d'auru	100—170		
„ cu dóue fedele	18—22	„ ou 2 fedele	130—180		
„ mai fine	24—28				
„ engl. cu sticla cristalina	19—25				
Orariu Anker de arufa, f. dup.	24—26				
Anker Remontoir, fine se radia	28—30				
„ cu 2 fed.	35—40				
Remontoirs sticle cristal.	30—36				
Anker Remontoirs de armia	38—46				

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.
a se trage se repeteze la patrãrulu si la óra 48, 50, 53 fl.
Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
In pachetãrea pentru unu orariu d'acéstea 1 fl. 50 or.
Reparaturile se facu catu mai blãne; *insarcinari* din strainetate se efectuéza cu cea mai mare punctualitate trimitendu-se eompetinti'a antecipative, ori postependu-se de la posta; ce nu convine se primescu in schimb. Orarie, auru si argintu se primescu in schimb cu pretiurile cele mai inalte.
Trimitendu-mi-se pretiuulu ori ca se primescu la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pentru a lege, si pentru cele ce nu se tienu trimitu banii indatã pe posta.